

Pien ter Heege: 'Traantjes voor later' Uitgeverij Free Musketeers, Zoetermeer 2011. ISBN 9789048417766 (Mishandeling/Prostaatanker/ED/PO/1) Zie ook www.freemusketeers.nl

Soort boek/Ziekte/Stijl: Therapeutisch verwerkingsverhaal, egodocument van Pien ter Heege over een deel van haar leven en haar jeugd. Zij beschrijft hoe zij verwaarloosd en mishandeld werd door haar moeder en hoe deze jeugd van invloed was op haar leven en de manier waarop zij de ziekte en het sterven van haar man verwerkte en er mee omging.

Over de schrijfster: Pien ter Heege is een boerendochter en groeide op in een groot gezin. Zij was getrouwd met Camiel die gestorven is aan een agressieve en vergevorderde vorm van prostaatanker. Pien ter Heege heeft twee zonen en haalde gedurende haar huwelijk het doctoraal examen sociologie. Zij werkte onder andere zo'n tien jaren in het recreatief volwassen onderwijs. Tegenwoordig werkt zij als verslaggeefster voor een plaatselijk nieuwsmedium.

Korte beschrijving: Pien ter Heege begint het boek met de periode waarin haar man Camiel op vijfenvijftigjarige leeftijd te horen krijgt dat hij prostaatanker heeft en nog maximaal tien jaar te leven heeft. Het eerste hoofdstuk is helemaal gewijd aan de periode van 8 jaren die volgden waarin Camiel langzaam maar zeker steeds minder kan, sterft, en Pien als weduwe achterblijft.

Pien beschrijft aan het eind van het eerste hoofdstuk waarom ze dit boek is gaan schrijven waarin ze terug gaat naar haar verleden: 'Met het schrijven van mijn eigen levensverhaal ga ik inzichtelijk maken hoe emoties en gebeurtenissen bij mij gaan zoals ze gaan.' Ze licht haar kleuterjaren toe, haar angstige eenzame kindertijd, de hulpeloze kwetsbaarheid van haar tienertijd en haar arbeidzame periode als volwassene.

Ze beschrijft de extreme rol die haar dominante moeder heeft gehad binnen het gezin. Haar moeder bepaalde hoe de toekomst van haar dochters er uit kwam te zien, bijvoorbeeld naar welke scholen ze gingen, maar ook wat ze droegen, et cetera. Pien werd door haar in een rol gedrukt waarbij ze een tweeling zus moest lijken van haar drie jaar jongere zus Elly. Als haar moeder boos was, en dat gebeurde nogal eens, dan nam ze haar en soms een van de andere kinderen zodanig apart, dat het voor de omgeving niet duidelijk werd dat ze keihard sloeg en trapte. Dat alles had ook invloed op het leven van Pien toen ze volwassen was. Ze ging ervoor in therapie.

Pien gaat in dit boek uitgebreid in op deze mishandelingen, om te verwerken en om te laten zien hoe dat in zijn werk gaat, ook omdat het dan wellicht eerder voorkomen kan worden.

Wat viel op: Dit is een echt verwerkingsboek, een zoektocht waarmee de schrijfster probeert te achterhalen hoe het komt dat ze geworden is wie ze is, reageert zoals ze reageert, bepaalde behoeften heeft et cetera. Bijvoorbeeld toegelicht op pagina 21-22: ' De misschien wel overdreven behoefte aan geborgenheid moet ergens zijn ontstaan,

ik denk in mijn kinderjaren toen geborgenheid nergens te vinden was.'

Pien ter Heege beschrijft ook wat ze zocht bij haar familieleden, waarom zij daarin teleurgesteld was en wat ze wel vindt bij haar familieleden. Hoe ze toch ook naar hen toegetrokken wordt.

Opvallend vond ik ook de andere houding ten opzichte van haar moeder, toen die in een verzorgingshuis zat.

En natuurlijk hoe ze, na allerlei omzwervingen weer een evenwicht heeft gevonden.

Citaten: Pag.7: 'Positief blijven hoor! Woorden van die strekking alom. Allemaal goed bedoeld en positief blijven is op zich natuurlijk prima. Maar dat werd moeilijk toen bleek dat de operatie niet afdoende was geweest. Alleen met medicatie zou Camiel nog een tijdje verder kunnen leven. (...) Toen we het ziekenhuis uitliepen hoorde ik Camiel zeggen: 'Nou gaan we geen tien jaar lopen zeuren... we gaan gewoon verder. (...) De betekenis van die moedige woorden van Camiel hebben we naar mijn idee té goed voor ogen gehouden. Door niet te zeuren werd het te voor de hand liggend dat we het praten maar een beetje lieten liggen. Er was immers nog tijd genoeg?'

Pag.27: 'Moeder was de laatste jaren toch ook wel lief voor mij en Camiel. Dat kón ze wel, lief zijn. Het kwam alleen niet zoveel voor.'

Pag.31: 'Nadat de Genève depressie was verdwenen, dook hij een paar jaar later weer op. (...) Aan die ellende is tenslotte een eind gekomen doordat ik op hulp uitging en vervolgens enkele maanden psychotherapie heb gehad met twee of drie gesprekken in de week. (...) Het belangrijkste wat met ie therapie zichtbaar werd, was de verhouding met moeder, met mijn jongere zusje, met de oudste zus en de stelselmatige mishandelingen in mijn kinderjaren. Ik leerde inzien dat mijn jongere zusje en ik in onze kindertijd met alle kracht, macht en geweld aan elkaar gemetseld waren.'

Pag.86: 'Als niemand in de buurt was en de kust veilig bevonden werd en moeder zich helemaal opgeblazen had met agressie, dan kwam ze naar mij toe, die intussen de orders had opgevolgd om naar de stalzolder te gaan.

Daar kwam moeder dan als een furie op mij af om mij wellustig af te ranselen, en te schoppen. Het puntje van haar tong stak ze daarbij fel uit. (...) Dat afranselen ging aanvankelijk nog met haar eigen handen. Later werd dat bijvoorbeeld een schoen, een asbak, of een ander ding.'

Pag.113: 'Bij al wat ik geschreven heb probeer ik de feiten weer te geven zoals ik die heb beleefd. (...) Dat niet alleen ik, maar wij allemaal inclusief onze ouders, onder de omstandigheden hebben geleden wil ik benadrukken.(...) Het verleden zoals dat geweest is, heb ik aanvaard. Met dit uitschrijven van mijn leven heb ik voor ogen gehad helder te krijgen hoe het zit allemaal.'